

NOVINE

Pobožen, družbeni, pismeni list za vogrške Slovence.

PRIHAJA VSAKO NEDELO.

Cena Novin na leto je vsakomur na njegov naslov 8 K.
Skupno od deset več 6 K.

Naročniki k Novinam brezplačno dobijo vsaki mesec
„Marijin List“ i na konci leta „Kalendar Srca Jezušovoga.“

Cena ednega drobca je doma 10 filerov.

VREDNIK:

KLEKL JOŽEF

pleb. v Dolencih, NAGYDOLÁNY, Vasmegeye.

K tomu se mora poslati naročnine i vsi doplati, ne
pa v tiskarno ali v Crenšovce.

Lastnik i izdajatelj Novin i Marijinoga
Lista je Klekl Jožef vp. pleb. v Cren-
šovcih, Cserföld, Zalamegye.

VI Cvetna

Kristuš je na križi mro na na velki petek ob tretjoj vöri. Narava se je žalostila, zemla se je trosila. I ljudje, ki so okoli križa stali, so se genoli. Stotnik je vadlütvaó, da je Jezuš pravičen, da je Sin božji. Tak i ljudstvo se je bilo vu prsi i požalütvalo krivico Kristušu včinjeno.

Okoli križa so se vküp spravili pobožni ljudje. Jožef Arimetanski je šo k Pilatuši i proso, da bi se Jezušovo telo vzelo z križa i pokopalo. Pilatus je poslo vojake, ki so dvema razbojnikoma, šteriva sta ešče živela, nogo v kolinah strli. -- Kda so k Kristušu prišli, eden vojak je z železnov spieov odporo njegovo stran. To je bila prava stran, z rane je tekla krv i voda. Spiea je prebodnola Jezušovo sree, z naletene krvi je vodena krv tekla, znamenje, da je Kristuš že mro. Sv. Augustin nas zove: „Pojte vsi, stopite notri: stran, kde lahko notri stopite, je odpreta.“ Pobožnost do Srca Jezušovoga je tak stara, kak maticerkev.

Jožef Arimetanski je kupo prte, drugi vučenik Nikodemuš pa drago dišavo. Doli so vzeli Jezušovo telo. Marija je mrtvoga sina vu svoje narača vzela. Velka je bila njena žalost, kda je rane Kristuša vu blizini vidla. Celo nači je bilo, kda je njoj angel v Nazareti nazvesto: Sina porodiš... on bode veliki. Celo nači je bilo, kda je v Betlehemi porodila i prišli so malo dete molit pastirje, trije krali.

S pokapanjem so se paščili. Drugi den je bila sobota, te bi ne smeli pokapati. Grob je že k redi bio. Jožef Arimetanski je meo ne daleč za sebe napravleni, vu pečino zosekani grob, velki prostor, kde se je več ljudih znalo obrnóti. Tam so pokopali Jezuša. --

Židovje so tüdi prišli, na kamen pred grob navalani so pečat napravili i stražo postavili.

Na velki petek se je velki sprevod zvršo. Zaprva so ga vsi ostavili, nego po mali so se vsi vküp pobrali pri križi. Naprej so prišli njegovi skrovni vučenicke: Jožef i Nikodemuš. Poskrbela sta se za Jezuša, kúpila sta drage prte i dišave. Zvršo se je sprevod s velkov žalostjov. Po pokopi so po mali vsi domo odišli, Marija Magdalena i druga Marija, Kleofašova žena sta duže pri grobi ostale, poglednole sta dobro mesto, koma so Jezuša položili. Nakanjenive ste bile, da po svetkah nazaj prideta i obilneše namažeta Jezušovo telo. Lübvav je virostütvala pri Jezušovom grobi.

Bojna. — Mir.

Končno pogajanje s Rumonom v Bukaresti. Rumanija prek püsti nam pridelke poljedelstva, prek püsti nam petroli. Rumunske železnice do vküp zvezane s železnicami monarhije. Rumuni so spraznili austro-vogrsko zemlo od njih obsedeno. Naši i Nemci so obsegli Odesso.

Na Ruskom je gibanje proti bolševikom. Japonci obsedejo Sibirijo.

Naše čete na Ruskoj meji so ešče potrebne, Taljan se ne šče miriti, tem bolje se na veliko bitje pripravlja, zato dopüstov vu vekšoj meri ne bode.

Dom i svet. — Glási.

Tiskarna nam je stroške 25 procentov pozdignola, on paper, šteri je k svetkom na 50 koron prišo, je zdaj 100 koron, — prisiljeni smo vsako tretjo-štrto pot „Novine“ samo na 2 stranih dati.

Cvetna nedela. Jezuš je šo vu Jeruzalem. Lüdstvo ga je s velikim ve-

seljom sprijalo, vejke zelene cvetje pred njega lüčali. Na te spomin se vejke vu cerkvi blagoslavljajo. V Dolencih pravijo: Máčice. Kratke zrezane, vu robec zavite, s pantliki zvezane vu svetišči na edno mesto doli zdevajo. Koma denete mačice, sam ednoga pito. V klet. Drugi pa pravo: Na Vüzem na njivo.

Vu Graci je 6. Marca veliko gibanje bilo med delavcami za volo božnoga krüha. Dosta kvara so včinoli.

Dühovne vaje za dekke bodo v Celji pri sv. Jožefi od 22. do 26. Aprila. Začnejo se v ponedlek večer po 8. nedeli po vüzmi.

Mo poslance postavljali? Znano je, da je Wekerlova vlada pred orsačke spravišče volilno reformo notri dala, poleg štere več prebivalca dobi pravo poslance postavljati. Grof Tisa je proti novoj reformi. Či ne popüsti, se poslanci razpošlejo i mo druge postavljali.

Oproščenje starih časnovojakov. Kral je odredo, da se čarnovojaki leta 1867. rojeni od 15. marca, najslednje do konca maja 1918., leta 1868. rojeni od 1. junija, najslednje do 15. septembra, leta 1869. rojeni pa od 16. sept., najslednje do 31. dec. oprostijo. Kak se čüje, leta 1870 i 1871. rojeni se tüdi odpüstijo, či zgrabljeni vu vekšem broji domo pridejo.

Leta 1894—1899. rojeni do šli na nabor od 10 aprila do 30. aprila. Ki ostanejo, bodo rukivali 15. maja.

3 deke masti ščejo dati na tjeden v Austriji. Na Dunaji (Wien) na tjeden dobijo i kgr. krumplnov.

Poletno vremen se začne 1. aprila v gojduo ob 2 vöri, štera se vzeme za 3 vöro. Dokonča se 29. sept.

Cedelo dobi v mlini vsako vreče, na šterom de stalo ime pomelaja i zmočava silja.

Obrezavanje drevja. Kda se cepika posadi, korenje se more obrézati. Tak i vejke, ovak se posúhšijo.

Cipika ne sme meti niti dosta, niti malo vejk i štere ma, morejo lepo stati okoli stebła.

Znate, more biti eden vrejek i okoli njega štiri, pet ali šest vejk. Vpamet vzemete, da štera stranska vejka, je bolje močna od vrejka, ne milújte jo, doli jo vrežte. Tak túdi doli zrežete slabejše vejke, tak i tiste, štere preveč v kraj stojijo od stebła. Či pa nega velkoga prebiranja i je ščete nihati, morete je k stebli nagnoti.

Vejke se morejo obrezati. Vrejek nihamo na pol metra dugoga. Na njem stranske vejke, štere so bolje močne, na kračiše vrežemo.

Či mo tak delali, istina, da cepika de nam bolje kesno rodila, nego napravili smo rušt, šteri dosta sada de mogoči nositi.

1400 koron dobička dobo pri ednoj kravi. Vu monoštterskoj okrajini je meo paver kravo k odaji. Nikam ne hodo, ne znao cene. Kúpec je krave nónč ne v svojo štalo vezo pa na njoj dobo 1400 kor.

Vu cerkvi so se ne dobro oponašali. Na našem goričkom je navada, da luterani na svetke, kda vu svojih cerkvah ne majo službe, vu katoličanske cerkve pridejo. Med njimi mladi lúdje so ne najboljšega obnašanja. Zgodilo se je pri Nedeli na sveto noč. Trije mladenci so vu cerkvi gučali, na glas so se posmehavali. Na tožbo g. plebanoša starejšega so v Soboti osodili na 5 dnih vozo i na plačilo 40 koron. Oviva dva sta mladih let, zato bodeta v Sombotel šla na sod.

Zlato mešo so služili vu Dobri g. plebanuš Hóbe Karol 9. marca. Po sv. meši je njih notariuš Dobrica od Libe pozdravlo ia vu lepom nemškem govoru naznano, da farniki na ime Hóbe Karlovo so 1000 kor. fundacije položili na dobre cilje. To se je v nemškoj fari zgodilo. — Za vzgled postavimo, da nemci svoj jezik pri vsakoj priliki rabijo, naš jezik pa pri takših prilikah more v kot stopiti.

Dari. Na podporo Novin: Maria Slaviček. M. Šalovce 2 k. Josef Schadl Gossendorf 10 k. Fr. Bedič Kroteudorf 2 k. Z Krajne: Bertalanič M. 2 k. Púvar F. 1 k. Kúhar I. 1 k. Klekl A. 1 k. Vogrinčič M. 1 k. Púvar M. — 40 k. Botjak I. 1 k. Puškaš J. 1 k. Klekl J. 2 k. Kous Janoš 4 k. Kous I. 2 k. Soštarec I 1 k. Bertalanič A. 1 k. Šoštovec Matjaš 10 k.

Pisač se ponúja. Zvršo je 2 i pol razreda vu gimnaziji. Zna slovenski,

vogrski i nemški. Za volo bojne je mogo odtrgnoti svoje študije. Komi trbe, naj se glasi na vredništvo „Novin.“

Setnivi oves. Či ne ščete setnivoga ovsa meti, morete ob prvim oves zreli i tak zreli oves sejati, ob drúgim i oves se more namočiti. Na sto litre vode se vzeme pol kile kufernoga galica i vu toj vodi se namoči oves, potem se na ponjavi posúhši.

V dobljeni so penezi vojaka Štimec Jožefa 10 k. Gjōrek Janoš 8 k. Na samostan Herman Fr. 10 k.

Stare pripovesti.

— Ta prokletna Hamerika!

— Zakaj?

— Vu mojem časi so ne hodili, zdaj sam pa že stari, ka bi vó šo, da bi si kaj prislúžo.

— Ta prokletna Hamerika!

— Ka to gučiš?

— Vsi lúdje so odnoreli. Dovica sam, sin me pobegno, na staredni me samo na verstvi nihao, naj se trgam.

*

Bio je eden mladenec 27 let star. Zaljúbo se je vu edno 16 let staro deklo. Zakuno se je, da druge ne vzeme. Mati je za prva nika ne pravila, ne branila, da sta, vkúp hodila. Nego za edno leto, kda sta že vkuper zmoteniva bila, začne braniti.

— Siromaška je, pravi mati.

— To je meni vse edno, odgovori sin. Jas sam njoj obljúbo.

— Či jo vzemes, jas te pa zatajim, pravi mati s velikimi čemerami.

*

Bila sta pri ednoj hiši eden sin i edna hči. Hči se oženila, szin pa je doma ostano i on se je oženo. Vzeo je hčer ednoga dovca. Sneha je šla k moževi, doma nihala očo svojega samoga. Teda je vsakomi tak po voli bilo.

Med tem je mož k vojakom rúkivao, žena pa je obetežala, starišje so je ne mogli trpeti, ne so jo lúbili. Odišla je zato k svojimi oči domo. Mož siromak za ništerne tjedne domo pride, vse obrnjeno najde. Zove ženo nazaj, nego ona ne šče nazaj iti, oča nje ne pústi. Siromak mož ne ve, koma bi šo, ka bi delo. Milo se njemi vidi svoj dom, kde je raso, povrži i k ženi iti. Svojo ženo pa túdi ne šče zavržti.

*

Bila je edna dekla. Šla je za ženo k ednomi dovci, ki je malo deco meo. Dokeč je deca mala bila, je bio pri hiši mir. Sin je gorizraso, oženo se je: Konec je postano hišnomi miri. Mati

je prosla peneze na obleč, na črevlje, ne je dobila. Šla je k drúgim na delo, da si kaj prislúži, nego na prislúžene peneze szo zijali doma, či je ne prek dala, šo njoj jesti ne dali. Mogla je staviti hišo, kde je telko let delala, mogla je staviti moža, z šterim je dužo let vu lepom miri živela, stavila je sina, šteroga je lepo goriredila, liki bi prava mati bila. Šla je k mrzloj hčeri v tihinsko hišo, med tihinske lúdi.

*

Meli so veščarje nikaj proti szvojemim vesničkomi častniki. Idejo k alispani, gori se vzeme tožba. Pitaje, ka so dužni. Vi mislite, da ste doma, da za vse plačati morete, je bio odgovor.

Siromak človik vsikdar pita, ka plača.

Či ga kde pošteni človek poleg pravice menšo šumo prosi, te že ne verje i misli, da ne bode dobro napravleno.

*

Bila sta dva starca. Vu mladih letah sta služila. Oženila sta se, Kučico malo sta si gori vdarila, po mali fišterne njive si spokúpivala. Deca njima je gori zrasla. Eden se je domo oženo, drúgi so del prosili. Stariva sta se navolila prošnje, preklinjanja, nješke, razdelila sta vse med decom. Samo se razmi, da po ednom so dosta dobiti ne mogli. Starca sta doma več nikšega poštenja ne mela, ar sta več nika ne mela, ka bi razdelila. Starec vu bridkosti nakani, da odide vu Ameriko. Prislúži si kaj, lahko de teda več poštenja meo. Mine edno leto, stari si nika ne more pripraviti. Kak bi on z mladimi vred mogo delati. Komaj si telko slúži, da ma na vsakdanešnji krúh. Žena pa doma ešče vekšo nevolu ma. Peneze je ona na pot svojimi moži gori vzela, kak de je pa plačala? Med tem se je zgodilo, da je delo henjalo vu Ameriki. Ludje so se mogli nazaj povrniti, tak bi i naš stareč včino. Nego kde vzeme peneze? On jih ne ma. žena več ne dobi na posodo.

*

Mladenec z velikim vúpanjom je odišo v Ameriko. Zdrav bio, kak žalod. Delao je, služo je lepe peneze. Vkúp pride z ednov deklov slovenskoga kraja. V Ameriki to lahko ide, oženi se. Narodi se dete. Penez zadosta sta si spravila, zgučala sta si: Hodiva domo. Domo prideta, mož se suši, dreveni i merje. Spravo si je peneze, dobro bi šlo verstvo. Dosta si je on vu Ameriki od toga premišljavao, kak de on blaženi i veseli tam vu tistoj tihoj slovenskoj vesnici. Pa se vse nači zgodilo.

Dale.